

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

SOSYAL BİLGİLER DERSİ KÜLTÜR VE MİRAS ÖĞRENME ALANININ İŞLENİŞİNİN 4. VE 5. SINIF ÖĞRENCİLERİ TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kadir ULUSOY¹

ÖZET

2005 yılında uygulanmaya başlanan sosyal bilgiler programı daha önce uygulanmakta olan 1998 sosyal bilgiler programından farklı olarak, ilköğretim 4. ve 5. sınıf derslerindeki tarih konularını azaltılmıştır. Günümüzde uygulanmakta olan sosyal bilgiler 4–5 programında tarih konularının 2. öğrenme alanı olan “kültür ve miras” da toplandığı görülmektedir.

Yapılan araştırmada öğrencilerin, bu öğrenme alanında neler öğrendiğine yönelik bazı tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Araştırma 6 ilköğretim okulunda yapılan anket çalışmasını kapsamaktadır. Bu okullardaki kız ve erkek öğrencilerle, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin görüşlerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Araştırmaya göre, öğrencilerin büyük bir bölümünün yeni kazanımlara göre yapılması beklenen sözlü tarih yöntemini kullandıkları ve yerel tarih çalışması yaptıkları görülmüştür. 2. öğrenme alanındaki amaçlardan biri olan “kültürel zenginliklerin tanınması ve korunması, Kurtuluş Savaşının önemi, Atatürk’ün millî kültüre verdiği önemi kavrama” bilincine öğrencilerin ulaştıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, kültür ve miras, tarih.

The Assessment of Process the Aim of Culture and Heritage in Social Sciences Lesson for the Fourth and Fifth Grades

ABSTRACT

The social sciences programme which has been started to use since 2005 is different from the programme of 1998. In this programme history subjects have been reduced for the fourth and fifth grades. The social sciences programme for the fourth and fifth grades which is used at the present time is based on culture and heritage. And it is the second learning area.

¹ Yrd.Doç. Dr. Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi ulusoykadir@gmail.com

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

In this study it has been tried to make some determinations about students' second learning area. This study is consisted of the questionnaire which has been made in six primary schools. A comparison has been made between girls and boys. According to the researches most of the students use the oral history method and make local history studies. It has been seen that the students have understood the aim of the second learning area which is consisted of "Familiarizing cultural wealth, the importance of the war of independence and the importance of National culture for Atatürk"

Key words: Social sciences, culture and heritage, history.

GİRİŞ

Köstüklü (1999); Doğanay (2004) ve Safran (2008)'a göre, sosyal bilgiler insanı ve hayatını konu edinir. İnsanların kendilerini ve diğerlerini daha iyi anlamalarını sağlar. Sönmez (1998:3)'e göre sosyal bilgiler, toplumsal gerçeklerle kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bunun sonucunda elde edilen dirik bilgilerdir. Toplumsal gerçek denildiğinde, toplum hayatını düzenleyen her türlü etkinlik akla gelebilir. İnsanın hayatında kullandığı ve zorunlu olan, onun daha kolay, rahat, mutlu yaşamasını ve kendi yetenekleri doğrultusunda geliştirmesini sağlayan tüm toplum olguları ve ilişkileri bu kavramın içine girer.

Sosyal bilgilerin tanımı ile ilgili birçok açıklama mevcuttur. Tanımların birçoğunda sosyal bilgilerin, "*iyi bir vatandaş yetiştirmek*" amacı üzerinde durulmaktadır. Fakat en geniş kapsamlı açıklamayı ABD'de, profesyonel sosyal bilgiler eğitimcilerinin üyesi olduğu NCSS (Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi) 1992 yılında yapmıştır. Bu tanım şöyledir: "Sosyal bilgiler, sosyal ve beşeri bilimleri vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içinde sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra beşeri bilimler, matematik ve doğa bilimlerinden kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma sağlar. Sosyal bilgilerin öncelikli amacı, karşılıklı olarak birbirine bağlı bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumda, genç insanlara bilgiye dayalı ve mantıklı karar alabilme yeteneklerini geliştirmede yardımcı olmaktır" (Savage&Amstrong;1996:9, akt. Öztürk,2006:24).

2005 SOSYAL BİLGİLER PROGRAMINDA KÜLTÜR VEMİRAS

Erden (tarihsiz)'in belirttiğine göre; Sosyal bilgiler eğitimi ABD'de yaşanan sosyal,

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

ekonomik, kültürel vb. alanlardaki değişimlerin ve dönüşümlerin ortaya çıkardığı sorunlara çözüm bulmak amacıyla ortaya çıkmıştır. Barth (1991)'a göre; yeni Amerikan toplumuna, başka kültürlerden olan insanlarla birlikte yaşama, işbirlikli problem çözme ve ortak karar alma için gerekli bilgi, tutum ve değerlerin öğretilmesi gerekiyordu. Bu, ABD eğitim yöneticilerini yeni bir vatandaşlık eğitimi programı geliştirme mecburiyetiyle karşı karşıya getiriyordu. Başka bir deyişle, yeni oluşum, ülkede eğitim reformu yapılmasını öngörüyordu (akt:Öztürk, Dilek,2003:70).

Sosyal bilgiler, insanlarla ilgili bilgiler üreten disiplinler topluluğudur. Her bir sosyal bilim disiplini, insanın bir boyutunu inceleyerek, o alanla ilgili bilimsel bilgiler üretir. Genellikle bilimlerin sınıflamasıyla ilgili birçok kaynak, yedi bilim dalını sosyal bilimler kategorisi içinde ele almaktadır. Bu bilim dalları ve insanın hangi boyutunu ele aldıkları aşağıda kısaca açıklanmıştır.

- *Antropoloji* : *İnsan ve kültür,*
- *Sosyoloji* : *İnsan ve toplum,*
- *Siyaset Bilimi* : *İnsan ve yönetim,*
- *Coğrafya* : *İnsan ve yer,*
- *Tarih* : *İnsan ve geçmiş zaman,*
- *Ekonomi* : *İnsan ve kaynakların paylaşımı,*
- *Psikoloji* : *İnsan ve davranışı* (Doğanay, 2003:23) derken, Safran (2008)

antropolojinin kültür ve kültür aktarımını ele aldığını ve antropolojinin sosyal bilgiler dersinde önemli bir yerinin olduğunu belirtmiştir. Engle ve Ochoa (1988)'e göre sosyal bilgiler programı sekiz konu içermelidir (akt: Öztürk, Dilek,2003:77). Bu konulardan biriside “kültür” dür. Sözer (1998) sosyal bilgileri, temel kültür öğelerini birçok disiplinindeki çalışmalardan elde edilen bulgulardan, disiplinler arası bir yaklaşımla seçilip yoğrularak oluşturulan bilgileri içinde barındıran ders olarak tanımlamaktadır. Ulusoy (2009)'a göre sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin geçmişini öğrenmeleri, kendi kültürlerini ve başka kültürleri tanımaları geçmişi ile gelenek ve görenek ve adetleriyle kıvanç duyması bakımından oldukça önemlidir. Safran (2008)'a göre, sosyal bilgiler öğretiminde dört temel ilke vardır. Bunlardan bir tanesi de “kültürlenmedir.” Görüldüğü üzere sosyal bilgiler içinde “kültür” önemli bir yer tutmaktadır.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Çünkü kültür sayesinde öğrenciler; bir toplumun tarihsel süreç içinde ürettiği ve kuşaktan kuşağa aktardığı her türlü maddi ve manevi özellikleri öğrenebilir. Çünkü kültür, toplumların kimliğini oluşturur, onu başka toplumlardan farklı kılar, toplumun yaşayış ve düşünüş tarzını ifade eder.

Kültür; bir insan grubunun yaptığı, ortaya çıkardığı her şey olarak kabul edilir. İnsan topluluğunun ortak olarak ortaya çıkardığı ve benimsediği maddi kültür; (çanak çömlek, uçak, han, hamam) ile ortak davranış kalıpları olan manevi kültür (gelenek, görenek, adalet, ahlak, hukuk, dil, din, eğitim vb.) bir toplumun hayatına şekil veren en önemli faktördür. Her toplum kendi ortak hayatı ile kendine özgü bir kültür yaratır. Her çocuk doğduğu toplumda kendisinin nasıl hareket edeceğini gösteren davranış kalıplarını hazır bulur. Bunları yeniden oluşturmaz. Ancak büyüdükten sonra yeni buluşlarla eski kültürü değiştirebilir veya onun üzerine yeni şeyler ekleyebilir. Yaşlı ve tecrübeli kuşaklar yeni kuşakları eğiterek, onlara toplumun kültürünü benimsetirler. Böylece her toplumun kültürü, toplumsal kalıtım yoluyla kuşaktan kuşağa geçip üst üste eklenerek devam eder (Altay, 1971:23).

Eğitim tarihi, eğitimin kültürden ayrı olarak düşünülmemeyeceğini ortaya koymaktadır. Eğitim ve kültür birbirini şekillendirmektedir. Okulun görevi birikmiş kültür muhtevasını, genç kuşaklara geçirmek veya sosyal veraseti devam ettirmek olarak görülebilir. Ancak memleketimizde son yarım yüzyıl içinde değişen tutum ve değerler, bütün yaşama alanlarında ve dünyanın çeşitli bölgelerinde belirli kavramların değer kazanması veya kaybetmesi sonucu vuku bulan değişimler, kültürün değiştiğini gösterir. Günümüzde kültürün çocuklara ve gençlere yalnızca tanıtılmasını öngören anlayış değişmekte okulların, kültürü tanıtma yanında aynı zamanda kültürü geliştirme fonksiyonu da önem kazanmıştır (Varış, 1988:83).

Kültür tarihi boyunca doğuşunu ve gelişmesini gördüğümüz değerler dünyası her çocuğun ve delikanlının geçireceği tahsil yaşamı boyunca da tekrar yaşanır. Eğitim eski değerlere yenilerini katar. Bundan dolayı tahsil hayatı yalnız değerlerin yaşanması değil, aynı zamanda yaratılması demektir. Okul toplumun içindedir ve onunla birlikte bu değer yaşanması ve yaratılması işine katılır. Okul gençlere kültürün bütününe yaşama ve hepsinde yaratıcılık gücünü işletme imkânı verir (Ülken;1967).

Son elli yıl içinde Avrupa ve Amerika'nın medeniyet ve kültür sahasında dev adımlarla ilerlediğine şahit oluyoruz. Geri kalan milletlerin bu yarışa ayak uydurmaları yılları

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

aylara ve bilhassa okul ve eğitim meselelerini ön plana almakla mümkün olabilir. İnsanların bir arada ve huzur içinde yaşayabilmesi fertlerin olgunluğuna tabidir. Kendinden başkasını düşünmeyen, bencil, temayüllerini disiplin altında bulundurmeyen insanlar yaşadıkları çevrelerde her türlü kötü hareketlere teşebbüs edebilirler: hırsızlık, yalan söyleme, aldatma, rüşvet alma, adam öldürme gibi (Kanad, 1958:VIII).

Türkiye’de 2004 yılında taslağı çıkan 2005 yılında da tüm ülkede uygulanmaya başlanılan sosyal bilgiler programında antropoloji, arkeoloji, ekonomi, siyaset bilimi, psikoloji, coğrafya ve tarih vb. disiplinlerin ele alındığı görülmektedir. Bu program içerisinde ilköğretim 4. ve 5. sınıflar için 8 öğrenme alanına yer verilmiştir. Bu öğrenme alanları içinde tarih konularının ağırlıklı olarak işlenebileceği yer görünümünde olan “Kültür ve Miras” öğrenme alanıdır. Bu öğrenme alanının amacına ve kazanımlarına bakıldığında bu durum daha da açık bir şekilde görülmektedir.

2. öğrenme alanı “Kültür ve Miras”ın öğretim amacı:

Öğrenciler bu öğrenme alanıyla genel olarak Türk kültürünü oluşturan temel öğeleri tanıyıp benimseyerek, ulusal bilincin oluşmasını sağlayan kültürün korunması ve geliştirilmesi gerektiğini kabul eder. Öğrenciler, kültürel öğelerin bir toplumun ulusal kimliğinin oluşmasındaki önemini fark ederler. Böylece kültürel öğelerin, bir toplumu diğer toplumlardan ayıran özellikler olduğunu kavrarlar. Diğer taraftan da yerelden ulusala ve ulusaldan evrensele doğru taşınarak dünya kültürel mirasının renklenmesine ve zenginleşmesine katkı sağladığını kavrarlar.

Bu öğrenme alanında ilköğretim 4. ve 5. sınıfta bulunan öğrenciler; ailesinden, okulundan, yaşadığı çevredeki insanlardan etkilendiğini fark eder. Öğrenciler kendisini ve ailesini oluşturan kültürel öğeleri keşfeder. Kültürle ilgili etkinlikler ile kültürü kendine mal etmeyi öğrenir. Yakın çevresinden hareketle Türkiye’deki tarihî mekânları, nesnelere ve yapıtları tanır. Çevresindeki sanat ve kültür eserlerini tanıyarak onları koruması gerektiğini kabul eder. Çevresindeki diğer kültürleri öğrenmeye yönelik etkinliklerde bulunur. Öğrenciler kültürün insanlar tarafından oluşturulduğunun bilincine varır. Kültürün insanın sosyalleşmesindeki önemini anlar (Sosyal Bilgiler Programı, 2005:96).

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

2. öğrenme alanının 4. sınıf kazanımları:

- ✓ 1.Sözlü tarih yöntemi kullanarak ve nesnelere dayanarak aile tarihi oluşturur.
- ✓ 2.Ailesi ve çevresindeki millî kültürü yansıtan öğeleri fark eder.
- ✓ 3.Tarihte Türklerin yaygın olarak oynadığı oyunlardan günümüzde de devam edenlere örnek verir.
- ✓ 4.Kültür öğelerinin geçmişten bugüne değişerek taşındığına ilişkin yakın çevresinden kanıtlar gösterir.
- ✓ 5.Yaşanmış olaylardan ve görsel materyallerden yola çıkarak, Millî Mücadele sürecinde yakın çevresini ve Türkiye'yi betimler.
- ✓ 6.Millî Mücadele'nin kazanılmasında ve Cumhuriyetin ilânında Atatürk'ün rolünü fark eder.

2. öğrenme alanının 5. sınıf kazanımları:

- ✓ 1.Çevresindeki ve ülkemizin çeşitli yerlerindeki doğal varlıklar ile tarihî mekânları, nesnelere ve yapıları tanır.
- ✓ 2.Ülkemizin çeşitli yerlerindeki kültürel özelliklere örnekler verir.
- ✓ 3.Ülkemizin çeşitli yerleri ile kendi çevresinin kültürel özelliklerini benzerlikler ve farklılıklar açısından karşılaştırır.
- ✓ 4.Kültürel öğelerin, insanların bir arada yaşamadaki önemini açıklar.
- ✓ 5.Kanıt kullanarak Atatürk inkılâplarının öncesi ile sonrasındaki günlük yaşamı karşılaştırır.
- ✓ 6.Atatürk inkılâplarıyla ilkelerini ilişkilendirir(MEB:2005).

Bu öğrenme alanının amaç ve kazanımlarına baktıktan sonra, bu öğrenme alanında verilmesi istenilen kültür bilinci, sözlü tarih yönteminin kullanılması, aile tarihinin oluşturulması, birinci elden yazılı ve görsel kanıtların kullanılması, Atatürk'ün millî kültüre verdiği önem ve Kurtuluş Savaşının önemi ile ilgili öğrencilerin görüşlerine yer vermek istiyorum.

ARAŞTIRMANIN AMACI

İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin cinsiyete ve sınıflara göre kültür ve miras öğrenme alanının işlenişi ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik bir çalışmadır. Bu çalışmada “İlköğretim öğrencileri sosyal bilgiler dersi kültür ve miras öğrenme alanında neler öğreniyorlar? Sorusuna cevap aranmıştır. Araştırmanın evrenini ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini ise anket çalışmasına katılan 220 ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Bu öğrencilerin 120’i erkek, 100’ü kızdır.

Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi

Çalışmada nicel ve nitel veri toplama teknikleri kullanılmıştır. Bu çalışmada ilköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin kültür ve miras öğrenme alanının işlenişi ile ilgili görüşlerini istatistiksel olarak alabilmek için uzman görüşü alınarak hazırlanmış bir likert tipi anket kullanılmıştır. Çünkü likert tipi tutum anketler, “dereceleme toplamlar” tekniğine uygun bir ölçektir. Likert türü ölçekler cevaplayıcının kendisi ile ilgili bilgi vermesi esasına dayanır (Tezbaşaran; 1996). Ölçeğin dışında yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış bu formdaki sorular öğrencilere sorulmuştur. Bu sorular sayesinde kültür ve miras öğrenme alanının işlenişi ile ilgili öğrencilerin görüşlerinin alınması hedeflendi.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada veriler anket tekniği ile toplanmıştır. Anket tekniği cevaplayanların, kendi cevaplarını işaretledikleri surveylere denir (Miller;1996:85). Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak öğrencilerin kültür ve miras öğrenme alanının işlenişi ile görüşleri toplanmıştır. Anketteki sorulara verilen cevaplar 5 ölçekle yorumlanmıştır. Araştırmanın verilerini yorumlamak için aralık sayısı seçenek sayısına bölünerek ölçek elde edilmiştir ($4/5 = 0,80$) (Kaptan; 1995). Seçenekler ve sınırları şöyledir:

Seçenek	Sınırları
Kesinlikle katılmıyorum	1 1.80-1.00
Katılmıyorum	2 2.60-1.81
Orta Derecede Katılıyorum	3 3.40-2.61
Katılıyorum	4 4.20-3.41
Kesinlikle katılıyorum	5 5.00-4.21

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Verilerin Yorum ve Analizi

Verilerin analizi, incelemenin sonuçlarının yorumlanabilmesi için verilerin organize edilmesi ve düzenlenmesi sürecidir (Miller;1996:97). Araştırmada elde edilen verilerin analizi için “*Ortalama, *Frekans, *Aritmetik ortalama, *Standart Sapma, *T-Testi, istatistik teknikler kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Yapılan anketle elde edilen bulgular önce madde analizi ile daha sonra cinsiyete ve sınıflara göre karşılaştırma için “t-testi” yapılarak yorumlanmıştır. Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar sıralanmıştır.

Tablo 1: Madde Analizi Sonuçları

Maddeler	Sınıf	N	(5) Kesinlikle katılıyor		(4) Katılıyor		(3) Bazen		(2) Katılmıyor		(1) Kesinlikle katılmıyor		ss	\bar{X}
			f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim.	4	117	71	61	26	23	16	14	1	0.8	3	2	.935	4.37
	5	101	49	48.5	40	39.6	9	8.9	1	0.9	2	1.8	.835	4.31
2. Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde sözlü tarih yöntemini uygulayarak aile tarihimi öğrendim.	4	117	78	66.6	25	21.3	8	6.8	1	0.8	5	4.2	.978	4.45
	5	101	61	60.3	23	22.7	9	8.9	1	0.9	8	6.8	1.158	4.27
3. Sosyal bilgiler	4	116	70	60.3	33	28.4	8	6.8	2	1.7	3	2.5	.895	4.42
	5	103	78	75.7	13	12.6	10	9.7	1	0.9	1	0.9	.782	4.61

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

dersinin 2. ünitesi sayesinde ülkemizdeki kültürel zenginlikleri tanıdım.															
4. Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim.	4	116	71	61.2	24	20.6	14	12	4	3.4	3	2.5	.996	4.34	
5. Sosyal bilgiler dersinde verimli bir yerel tarih çalışması yaptım.	5	101	69	68.3	25	24.7	5	4.9	1	0.9	1	0.9	.724	4.58	
6. Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum.	4	115	36	31.3	26	22.6	27	23.4	9	7.8	17	14.7	1.391	3.47	
7. Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım.	4	113	84	74.3	19	16.8	7	6.1	3	2.6	1	0.8	.722	4.62	
8. Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı	4	113	93	82.3	13	11.5	5	4.4	1	0.8	1	0.8	.668	4.73	
	5	103	78	75.7	9	0.8	6	5.8	3	2.9	7	6.8	1.168	4.43	

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

fedakârlıkları öğrendim.															
9. Aile tarihimizi oluştururken fotoğrafları ve yazılı materyalleri de kullandım.	4	115	51	44.3	29	25.2	27	23.4	5	4.3	3	2.6	1.046	4.04	
	5	102	48	47	24	23.5	19	18.6	4	3.9	7	6.8	1.202	4.00	
10. Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.	4	115	22	19.1	18	15.6	21	18.2	18	15.6	36	31.2	1.513	2.75	
	5	99	12	12.1	9	9.1	10	10.1	40	40.4	28	28.2	1.312	2.36	
11. Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik.	4	116	15	12.9	22	18.9	28	24.1	14	12	37	31.9	1.422	2.68	
	5	103	24	23.3	10	9.7	8	7.7	25	24.2	36	34.9	1.597	2.62	
12. Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım.	4	117	64	54.7	26	22.2	18	15.3	4	3.4	5	4.2	1.092	4.19	
	5	101	43	42.5	27	26.8	27	26.8	4	3.9	5	4.9	.923	4.07	
13. Atatürk'ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim.	4	117	97	82.9	14	11.9	3	2.5	3	2.5	2	1.7	.628	4.75	
	5	101	81	80.1	15	14.8	3	2.9	3	2.9	2	1.9	.711	4.71	
Genel	4	117											.926	4.03	

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Standart Sapma Aritmetik Ortalama	ve	5	103		1.032	4.02
--	-----------	---	-----	--	-------	------

Yukarıdaki tabloya göre, 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin “Sosyal Bilgiler” dersi kültür ve miras öğrenme alanındaki amaçlara ulaşma düzeylerinin aritmetik ortalamaları 4. sınıflar (4.03), 5. sınıflar (4.02)’dir. Buna göre 4. ve 5. sınıfların “Katılıyorum” yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bu durumda 4. ve 5. sınıf öğrencileri sosyal bilgiler dersinde kültür ve miras öğrenme alanındaki amaçlara genel olarak ulaştıkları söylenebilir.

Tablo incelendiğinde 4. sınıflarda en yüksek ortalamalı katılımın; “Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim” (4.75=Kesinlikle Katılıyorum) olduğu görülmektedir. Bunu “Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim” (4.73=Kesinlikle Katılıyorum) maddesi takip etmiştir. Daha sonra sırası ile “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım.” (4.62= Kesinlikle Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde sözlü tarih yöntemini uygulayarak aile tarihimi öğrendim.” (4.45= Kesinlikle Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde ülkemizdeki kültürel zenginlikleri tanıdım.” (4.42= Kesinlikle Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim.” (4.37= Kesinlikle Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim.” (4.34= Kesinlikle Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım.” (4.19= Katılıyorum), “Aile tarihimizi oluştururken fotoğrafları ve yazılı materyalleri de kullandım.” (4.04= Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinde verimli bir yerel tarih çalışması yaptım.” (3.66= Katılıyorum), “Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum.” (3.47= Katılıyorum), “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.” (2.75= Orta Derecede Katılıyorum) maddelerinin izlediği görülmektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin “Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik.” (2.68= Orta Derecede Katılıyorum) olduğu görülmektedir.

Tablo incelendiğinde 5. sınıflarda en yüksek ortalamalı katılımın; “Atatürk’ün millî

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

kültüre önem verdiğini öğrendim” (4.71=Kesinlikle Katılıyorum) olduğu görülmektedir. Bunu, Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım. (4.63= Kesinlikle Katılıyorum) maddesi takip etmektedir. Daha sonra sırası ile Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde ülkemizdeki kültürel zenginlikleri tanıdım. (4.61= Kesinlikle Katılıyorum), Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim. (4.58= Kesinlikle Katılıyorum), Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim. (4.43=), Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim. (4.31= Kesinlikle Katılıyorum), Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde sözlü tarih yöntemini uygulayarak aile tarihimi öğrendim. (4.27= Kesinlikle Katılıyorum), Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım. (4.07= Katılıyorum), Aile tarihimizi oluştururken fotoğrafları ve yazılı materyalleri de kullandım. (4.00= Katılıyorum), Sosyal bilgiler dersinde verimli bir yerel tarih çalışması yaptım. (3.94= Katılıyorum), Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum. (3.84= Katılıyorum), Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik. (2.62= Orta Derecede Katılıyorum), maddelerinin izlediği görülmektedir. En düşük ağırlıklı ortalamaya sahip maddenin “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.” (2.36= Katılmıyorum) olduğu görülmektedir.

Bu durumda; 4. ve 5. sınıfların “Sosyal Bilgiler” dersi kültür ve miras öğrenme alanındaki amaçlara ulaşma düzeylerinin genelde “kesinlikle katılıyorum” ve “katılıyorum” yönünde olduğunu gösterirken; programın istediği bazı yöntemlerle ilgili uygulamaların tam olarak yapılamadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

T-TESTİ SONUÇLARI:

Tablo 2: Sınıflara Göre t- Testi Sonuçları

Sorular	Sınıf	N	\bar{x}	Ss	df	t	p
1.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim.	4	11	4.37	.935	21	.490	.625
	5	10	4.31	.835			
2.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde sözlü tarih yöntemini uygulayarak aile tarihimi öğrendim.	4	11	4.45	.978	21	1.214	.226
	5	10	4.27	1.158			

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

3.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde ülkemizdeki kültürel zenginlikleri tanıdım.	4	11 6	4.42	.895	21 7	-	1.655	.099
	5	10 3	4.61	.782				
4.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim.	4	11 6	4.34	.996	21 5	-	1.997	.047
	5	10 1	4.58	.724				
5. Sosyal bilgiler dersinde verimli bir yerel tarih çalışması yaptım.	4	11 6	3.66	1.17 9	21 2	-	1.788	.075
	5	98	3.94	1.14 3				
6.Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum.	4	11 5	3.47	1.39 1	21 2	-	2.080	.039
	5	99	3.84	1.18 1				
7.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım.	4	11 3	4.62	.722	21 2	-	.055	.956
	5	10 1	4.63	.703				
8.Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim.	4	11 3	4.73	.668	21 4	-	2.322	.021
	5	10 3	4.43	1.16 8				
9.Aile tarihimizi oluştururken fotoğrafları ve yazılı materyalleri de kullandım.	4	11 5	4.04	1.04 6	21 5	-	.285	.776
	5	10 2	4.00	1.20 2				
10.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.	4	11 5	2.75	1.51 3	21 2	-	2.012	.045
	5	99	2.36	1.31 2				
11.Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik.	4	11 6	2.68	1.42 2	21 7	-	.335	.738
	5	10 3	2.62	1.59 7				
12.Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım.	4	11 7	4.19	1.09 2	21 6	-	.849	.397
	5	10 1	4.07	.923				
13.Atatürk'ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim.	4	11 7	4.75	.628	21 6	-	.433	.666
	5	10 1	4.71	.711				

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Yukarıdaki önermelerin sınıflara göre yapılan karşılaştırılmasında; “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim” önermesi anlamlıdır ($t=-1.997$, $p<.05$). Bu önermede 4. sınıflar ($\bar{x}=4.34$)’a göre 5. sınıfların ($\bar{x}=4.58$) daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. İki grupta “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. “Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum” önermesi anlamlıdır ($t=-2.080$, $p<.05$). Bu önermede 4. sınıflar ($\bar{x}=3.47$)’a göre 5. sınıfların ($\bar{x}=3.84$) daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. İki grupta “Katılıyorum” seviyesinde görüş belirtmiştir. Ancak 4. sınıfların katılım düzeyleri “Katılıyorum” tercihinin alt seviyesine yakın çıkmıştır. “Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim” önermesi anlamlıdır ($t=2.322$, $p<.05$). Bu önermeye 4. sınıfların ($\bar{x}=4.73$) 5. sınıfların ($\bar{x}=4.43$)’a göre daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. İki grupta “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık” önermesi anlamlıdır ($t=2.012$, $p<.05$). Bu önermede 4. sınıfların ($\bar{x}=2.75$) 5. sınıfların ($\bar{x}=2.36$)’a göre daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. 4. sınıflar “Orta Derecede Katılıyorum” diye görüş belirtirken, 5. sınıfların ortalaması “Katılmıyorum” yönünde olmuştur. Diğer önerme maddelerinde anlamlı bir farklılık çıkmamıştır. Önerme maddelerinin aritmetik ortalamalarına bakıldığında birbirine çok yakın olduğu söylenebilir. Örneğin; “Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik” ($t=.335$, $p>.05$). Bu önermede 4. sınıfların ($\bar{x}=2.68$) 5. sınıfların ($\bar{x}=2.62$)’a göre daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. İki grupta “Orta Derecede Katılıyorum” diye görüş belirtmiştir. “Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim” önermesi ($t=.433$, $p>.05$) anlamsızdır. Grupların aritmetik ortalamalarına bakıldığında 4.sınıfların ($\bar{x}=4.75$), 5.sınıfların ($\bar{x}=4.71$) oranında katılım gösterdikleri görülmektedir. İki grupta “Tamamen Katılıyorum” diye görüş belirtmiştir.

Dördüncü sınıflar 8 önermeye daha fazla oranda katılım gösterirken, 5. sınıflar 5 maddeye daha fazla katılım göstermişlerdir.

Tablo 3: Cinsiyete Göre t- Testi Sonuçları

Sorular	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	df	t	p
1.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim.	Erkek	11 8	4.41	.798	21 6	1.203	.230
	Kız	10 0	4.27	.983			

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

2.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde sözlü tarih yöntemini uygulayarak aile tarihimi öğrendim.	Erkek	11 9	4.39	1.13 6	21 6	.354	.723
	Kız	99	4.34	.981			
3.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde ülkemizdeki kültürel zenginlikleri tanıdım.	Erkek	12 0	4.53	.777	21 7	.420	.675
	Kız	99	4.48	.929			
4.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi sayesinde kültürel zenginliklerin korunması gerektiğini öğrendim.	Erkek	11 7	4.48	.877	21 5	.555	.579
	Kız	10 0	4.42	.900			
5. Sosyal bilgiler dersinde verimli bir yerel tarih çalışması yaptım.	Erkek	11 8	3.76	1.21 0	21 2	-.439	.661
	Kız	96	3.83	1.12 0			
6.Yerel tarih çalışmasında yakın çevremdeki tarihi eserleri tanıma fırsatı buldum.	Erkek	11 8	3.68	1.31 2	21 2	.457	.648
	Kız	96	3.60	1.30 9			
7.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım.	Erkek	11 7	4.69	.622	21 2	1.391	.166
	Kız	97	4.55	.803			
8. Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim.	Erkek	11 9	4.63	.919	21 4	.644	.520
	Kız	97	4.54	.989			
9.Aile tarihimizi oluştururken fotoğrafları ve yazılı materyalleri de kullandım.	Erkek	11 8	4.09	1.16 1	21 5	1.008	.315
	Kız	99	3.93	1.06 7			
10.Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.	Erkek	11 8	2.70	1.45 7	21 2	1.458	.146
	Kız	96	2.41	1.39 6			
11.Okulumuzla birlikte kültürel güzellikleri görmemizi ve tanımamızı sağlayacak geziler düzenledik.	Erkek	11 9	2.78	1.52 4	21 7	1.333	.184
	Kız	10 0	2.51	1.47 3			
12.Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım.	Erkek	11 9	4.37	.911	21 6	3.874	.000
	Kız	99	3.85	1.06 9			
13.Atatürk'ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim.	Erkek	11 9	4.80	.556	21 6	1.775	.077
	Kız	99	4.64	.773			

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Yukarıdaki önermelerin cinsiyetlere göre yapılan karşılaştırılmasında;

“Sosyal bilgiler dersi sayesinde ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım.” önermesi anlamlıdır ($t=3.874$, $p<.05$). Bu önermede erkekler ($\square=4.37$)’in kızlar ($\square=3.85$)’a göre daha fazla katılım gösterdiği görülmektedir. Kızların “Katılıyorum” görüşünde olduğu görülürken erkeklerin “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirttiği görülmektedir. Diğer maddelerde cinsiyete göre anlamlı bir görüş ayrılığı görülmemektedir. Bu önerme maddelerinin aritmetik ortalamalarına bakıldığında birbirine çok yakın olduğu söylenebilir. Örneğin; “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken sözlü tarih yöntemini uygulamayı öğrendim” önermesine bakıldığında erkekler ($\square=4.41$), kızlar ($\square=4.27$) oranında katılmıştır. Yani iki grupta “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken film ve belgesellerden yararlandık.” önermesine bakıldığında erkekler ($\square=2.70$), kızlar ($\square=2.41$) oranında katılmıştır. Yani iki grupta “Orta Derecede Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. “Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesinde Kurtuluş Savaşının önemini anladım” ($t=-1.997$, $p>.05$), bu önermede erkekler ($\square=4.69$), kızlar ($\square=4.55$) oranında katılmıştır. İki grupta “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir. Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim” ($t=1.775$, $p>.05$) önermesine erkeklerin ($\square=4.80$), kızların ($\square=4.64$) oranında katıldığı görülmektedir. İki grupta “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmiştir.

Erkek öğrenciler “Sosyal bilgiler dersinde yerel tarih çalışması yaptım.” önermesi dışında kalan tüm önermelerde kız öğrencilere göre daha çok katılım göstermişlerdir.

Öğrencilerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar:

Öğrencilere anketin dışında bazı sorular soruldu. Bu soruların sorulma amacı ankette verdikleri cevaplarla burada verecekleri cevapları güvenilir olup olmadığını tespit etmek ve öğrencilerin konularla ilgili düşüncelerini almaktır.

Öğrencilerin sorulan açık uçlu sorulara verdikleri bazı cevaplar şunlardır:

Kültürel zenginliklerimizi niçin korumalıyız?

- ✓ Tarihi ve kültürel değerlerimizi korumak için korumalıyız.
- ✓ Çünkü kültürel zenginliklerimiz önemli.
- ✓ Çünkü kültürel zenginlikler bize atalarımızdan kaldı. Bize onların yaşadıklarını hatırlatıyor.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

- ✓ Onlar bize geçmiş nesilden kalmıştır. Bizde onları korumalı ve bizden sonraki nesle bırakmalıyız.
- ✓ Kültürel zenginliklerimiz bizim için büyük değerler taşır. Bizlere atalarımızdan kalmıştır.
- ✓ Kültürel zenginliklerimiz atalarımızdan kalma geleneklerdir. Onlara zarar vermemeliyiz ve onlara geleceğe bırakmalıyız.
- ✓ Kültürel zenginliklerimiz bizim tarihimizi yansıtır ve ülkemize gelen turistler bizim kültürel zenginliklerimizi tanımalı.
- ✓ Turistler ülkemize gelip ülkemizi daha çok sevmeleri için korumalıyız.
- ✓ Kültürel zenginliklerimiz sayesinde tarihi eserlerimizi öğrendim.
- ✓ Atatürk'ümüzün zamanından kaldığından, önemli olduğu için korumalıyız.
- ✓ Çalınmasın diye korumalıyız ve saklamalıyız.

Kültürel zenginliklerin atalarından kaldığını ve bu eserlerin korunması gerektiğini vurgulamışlardır.

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken ne tür belgesel ve film izlemek isterdin? Neden?

- ✓ Kültürel değerlerimizle ilgili belgesel izlemek isterdim. Çünkü kültürel değerlerimizi daha iyi anlamamızı sağlar.
- ✓ Kültür ile ilgili bir belgesel izlemek isterdim, çünkü kültür bir mirastır.
- ✓ Çanakkale Savaşını izlemek isterdim. O tarihte bu kadar büyük bir savaşın nasıl kazanıldığını görmek isterdim.
- ✓ Kültürel değerlerimizi bilmeyenler vardır. Onların bunları öğrenmesi için korumalıyız.
- ✓ İnsanların kültürel zenginliklerini öğrenmek isterdim. Çünkü bizimkilerle o insanların kültürel zenginlikleri aynı olmayabilir, bunun için kültürel zenginlikleri karşılaştırma şansım olurdu.
- ✓ Kurtuluş Savaşı ile ilgili film izlemek isterdim.
- ✓ Sevr Antlaşmasının ve Kurtuluş savaşının belgeselini izlemek isterdim. Çünkü konuyu daha iyi anlayabilirdim.
- ✓ Kültürel zenginliklerimizi izlemek isterdim. Çünkü daha çok bilgi edinirdim.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

- ✓ Geleneklerimizi ve göreneklerimizi tanıtan filmler izlemek isterdim.
- ✓ Tarihi eserleri sadece kitaplarda değil televizyonda da izlemeyi isterim.
- ✓ Kurtuluş savaşını hep okuyor ama fazla izlemiyoruz. Bu nedenle Kurtuluş Savaşı ile ilgili film izlemek isterdim.
- ✓ Kurtuluş Savaşında Türk kadını, Trablusgarp'tan Çanakkale'ye, Sevr'e doğru, konularında çünkü bunları izlese akılda kalıcı olur ve bilgimiz artar.
- ✓ Atatürk'ün hayatını anlatan belgesel izlemek isterdim. Çünkü Atatürk ile ilgili daha detaylı bilgiye sahip olmak isterim.
- ✓ Gölge oyunu izlemek isterdim. Çünkü onları hiç yakından görme şansım olmadı. Vb. ifadeler ağırlıklı olarak görülüyor.

Öğrencilerin büyük bir bölümü kültürel zenginliklerin anlatıldığı, Kurtuluş Savaşı ve Atatürk'ün hayatıyla ilgili film ve belgeseller izlemek istediklerini belirtmiştir.

Sözlü tarih çalışmasını hangi konularda yaptınız? Niçin?

- ✓ Anne ve babamın geçmişini öğrendim. Ailemizin nereden geldiğini öğreniyoruz.
- ✓ Aile geçmişimi öğrenmek, onların nasıl yaşadığını öğrenmek için yaptım.
- ✓ Aile tarihinde işledik. Çünkü ona daha uygundu.
- ✓ Aile tarihi ve yöremiz hakkında bilgi topladık, daha çok ilgili olmak için.
- ✓ Büyük dedemle sözlü tarih çalışması yaptım. Ona hangi oyunları oynadıklarını ve hangi oyuncaklarla oynadıklarını sordum. O oyunların şimdi nasıl olduğu öğrendim.
- ✓ Babaannemle yaptım. Ona annesinin söylediği ninnileri sordum.

Öğrencilerden bu soruya cevap verenlerin önemli bir kısmı aile tarihimizi öğrendik cevabını vermiştir.

2. ünite ilenirken en çok hoşunuza giden konular ve nedenlerini yazınız.

- ✓ “Kültürümüz” konusu çok hoşuma gitti. Çünkü kültürümüzü ve kültürel değerlerimizi öğrendik.
- ✓ Tarihi eşyaları inceleyip eskiden insanların bunlarla neler yaptığını düşünmek hoşuma gitmişti.
- ✓ Sözlü tarihi. Çünkü çok eğlenceliydi.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

- ✓ Köydeki insanların kültürel zenginliklerini öğrendim. Çünkü her köyün, şehrin bir kültürel zenginliği vardır. Bende bu kültürel zenginlikleri öğrendim.
- ✓ Cepheler çünkü o konu savaşları işliyor.
- ✓ Geleneklerimizin ve göreneklerimizin işlenmesi hoşuma gitti.
- ✓ Her konu hoşuma gitti. Çünkü konulara kendimi verdim.
- ✓ Aile tarihi yazıyoruz konusu hoşuma gitti. Çünkü bu konuyu yazarken aile büyüklerimizden tarihimizi, soyadımız nasıl verilmiş, bunları öğreniyoruz ve gelecek nesle anlayacağız.
- ✓ En çok hoşuma giden konu Cumhuriyet'e nasıl kavuştuk? Nedenleri: Cumhuriyet'e kavuşmanın zorluklarını öğrendiğim için.
- ✓ Atatürk'ün Çanakkale Savaşında gösterdiği yiğitlikle ilgili daha fazla bilgi edindim.
- ✓ Atatürk'le ilgili bir konumuz vardı. En çok beğendiğim oydu. Çünkü Atatürk ve askerler bizim için savaşa girmeye karar vermişler.
- ✓ Atatürk'ün hayatı, bende öyle olmayı isterdim. Askeri Rüştüye okuluna gitmiş bende gitmek isterdim.
- ✓ Aile tarihi ve sözlü tarih konuları hoşuma gitti. Çünkü biryandan aile tarihimizi öğrenirken bir yandan da milli kültürümüzü öğrenmek çok hoşuma gitti.
- ✓ Atatürkçü düşünce sistemi, ilke ve inkılaplar, gölge oyunu konuları çok güzeldi.

Genellikle konula hoşuma gitti yönünde cevap verildiği görülmektedir.

2. ünite ilenirken en çok hoşunuza gitmeyen konular ve nedenlerini yazınız.

- ✓ Aile tarihi yazmaktır. Çünkü bu konu benim için biraz zordu.
- ✓ Kurtuluş Savaşında dedelerimizin çektiği sıkıntılar hoşuma gitmedi.
- ✓ “Aile tarihini yazıyoruz” konusu çünkü yazılıda kötü not aldım.
- ✓ Röportaj yapmak hoşuma gitmedi, çünkü çok sıkıcı.
- ✓ Yemeklerimiz konusu hiç güzel değildi. (erkek öğrenci)
- ✓ “Şenliğe gidiyoruz” konusu hoşuma gitmedi. Çünkü üniteyle ilgisi yok.
- ✓ Sözlü tarih yöntemi, çünkü biraz zordu.

Soruya genellikle cevap verilmemiştir. Bazı cevaplar hoşuma gitmeyen konu yok şeklindedir.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Kurtuluş Savaşına katılan insanlar ne gibi fedakârlıklar yapmışlardır?

Açıklayınız.

- ✓ Kurtuluş Savaşına katılan kadınlar top, mermi taşımışlar. İnsanlar özgürlük uğruna canlarını feda etmişler.
- ✓ Bizleri yani Türkleri kurtarmak için canını feda etmiştir.
- ✓ Kurtuluş Savaşına katılan insanlar savaşa giderken eşlerini, çocuklarını, her şeylerini bu vatan için bırakıp gitmişlerdir.
- ✓ Yurdumuzu düşmanlardan korumak için savaş yaptılar. Hep bizim için savaştılar. Sonunda yurdumuzu düşmanlardan kurtardılar.
- ✓ Genç, yaşlı, çocuk, kadın demeden bizim için canlarını feda etmişlerdir.
- ✓ Benim dedem bir insanın hayatını kurtarıırken yaralanmıştır.
- ✓ İnsanlar kendileri aç kalıp yiyeceklerini askere verdiler.
- ✓ Kadınlarımız askerlerimizin ayağına çorap dikmişler, çorap örmüşler.
- ✓ Kadınlar sırtlarında kurşun taşımışlar.
- ✓ Kadınlar askerlere su getiriyorlardı. Hemşireler yaralanan askerleri iyileştirmeye çalışıyorlardı. Kadınlar askerlere mermi getiriyordu.
- ✓ Çanakkale'nin geçilmemesi için canlarını feda etmişler. (Öğrencinin Çanakkale Savaşlarını Kurtuluş Savaşı'nın içinde değerlendirdiği görülmektedir).
- ✓ Bir kadın cephaneler ıslanmasın diye yeni doğan bebeğinin battaniyesini alıp mermilerin üzerine örtmüştür ve çocuğu ölmüştür. (Her okuldan birçok öğrenci bu açıklamayı yapmıştır.) Bunun dışında, genel olarak genç yaşlı kadın erken, insanların canlarını vatani için feda etmesini fedakârlık olarak belirtmişlerdir.

Dikkat çeken diğer bir konuda kız ve erkek öğrencilerin büyük bir bölümünün Kurtuluş Savaşına kadınların katılımını örnek vermeleridir.

Okulunuzda kültürel eserleri görmek için gezi yapıldı mı? Yapıldıysa nerelere gittiniz? Gittiğiniz yerlerde neler gördünüz? Sorularına ve Geziye gitmediyseniz nedenini açıklayınız? Sorusuna öğrencilerin büyük bir bölümü aşağıdaki cevapları vermiştir.

- ✓ Öğrencilerin önemli bir bölümü geziye gitmediğini belirtmiştir. 20'ye yakın öğrencinin “geziye gittim ama ailemle gittim” gibi cevap verdikleri görülüyor.
- ✓ Aynı okulda okuyan öğrencilerin bazıları geziye gittik derken bazıları da gitmedik

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

cevabı vermiştir. Öğrenciler aileleriyle gittikleri gezileri düşünerek geziye gittik cevabını vermiş olabilirler.

- ✓ Bazı öğrenciler Aksaray’da bir kaza olmuştur. O yüzden idareciler geziye izin vermiyor. Diye açıklama yapmıştır. Zamanımız olmadığı için gidemedik diye görüş belirten öğrenci sayısı da oldukça çoktur.
- ✓ Bu cevapların dışında birçok öğrencinin “Aile durumumuz iyi olmadığı için gidemedik” cevabını verdiği görülmüştür.

Fatih Sultan Mehmet İÖO. Öğrencilerinin büyük bir bölümü müzeye gittiklerini belirtmişlerdir. Bazıları da ailem izin vermedi, hava soğuktu gidemedim gibi cevap vermiştir. Kazım Karabekir İÖO. öğrencilerinin önemli bir kısmı gezi yapıldı ama küçük sınıflar götürülmedi şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu cevaplara göre, bu okullardaki 4ve 5. sınıf öğrencilerinin büyük bir bölümünün kültürel amaçlı bir geziye katılmadığı söylenebilir.

Bazı öğrenci görüşlerinin orijinaleri aşağıdadır:

Kültürel zenginliklerimizi niçin korumalıyız?

Tarihi ve kültürel değerlerimizi unutmamak için korumalıyız.

Kültürel zenginliklerimizi niçin korumalıyız?

Günkü: Kültürel zenginliklerimiz önemlidir. Atalarımızdan kalan miraslarıdır. Atalarımızdan kalan mirasları kaldırmamak için korumalıyız. Günkü hala topraklarımıza sahip olmak isteyenler var.

Kültürel zenginliklerimizi niçin korumalıyız?

Kültürel zenginliklerimiz eski zamanlardan bu zamana kadar kalan hatıralardır. Bu kültürel zenginliklere zarar vermek eski büyüklerimize değer vermediğimizi gösterir. Kültürel zenginlikler yurdumuzun zenginliğini arttırır. Kültürel zenginliklerimizi korumalıyız ve bizden sonra ki nesillere bırakarak büyüklerimizin hatıralarını yaşatmalıyız.

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken ne tür belgesel ve film izlemek isterdin? Neden?

Ben yurdumuzun kültürel zenginliklerini tanıtan bir belgesel izlemek isterdim. Çünkü, yurdumuzun kültürel zenginliklerini tüm dünyacılıklarıyla ve görenek izlemek isterdim.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

Okulunuzda kültürel eserleri görmek için gezi yapıldı mı? Yapıldıysa nerelere gittiniz? Gittiğiniz yerlerde neler gördünüz?

Okulumuzda kültürel eserleri görmek için gezi yapmadık. Yapılmasını çok istendim. Ama Sosyal bilgiler kitapımızda az da olsa yine biraz gördük.

Geziye gitmediyseniz? Nedenini yazınız:

Aile durumlarımızın iyi olmadığı için gidemedik. Okulun durumu iyi olmadığı için gidemedik.

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken en çok hoşunuza giden konuları ve nedenlerini yazınız:

Atatürk ilkelerini işlemek hoşuma gitti. Çünkü Atatürk ilkelerin de daha çok bilgili olduğum için hoşuma gidiyor.

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken hoşunuza gitmeyen konuları ve nedenlerini yazınız:

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken hoşuma gitmeyen bir konu

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken en çok hoşunuza giden konuları ve nedenlerini yazınız:

En çok hoşuma giden konu Cumhuriyete nasıl kavuştuk?
Nedenleri= Cumhuriyete kavuşmanın zorluklarını öğrendiğim için.

Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesini işlerken hoşunuza gitmeyen konuları ve nedenlerini yazınız:

Hoşuma gitmeyen konu ınk

Kurtuluş Savaşına katılan insanlar ne gibi fedakârlık yapmışlardır? Açıklayınız.

Kurtuluş Savaşı'na katılan kadınlar top mermi taşımışlar. İnsanlar özgürlük uğruna canlarını feda etmişlerdir.

bu konuyu gitmiş birde gitmeyi istendim

Kı Sosyal bilgiler dersinin 2. ünitesi işlenirken ne tür belgesel ve film izlemek isterdin? Neden?

ve Çanakkale Savaşını izlemek istendim, bu tarihte bu kadar büyük bir savaşın nasıl kazanıldığını görmek istendim.

çıkarmış. Kurtuluş Savaşına katılan insanlar ne gibi fedakarlık yapmışlardır? Açıklayınız.

Herkes gördüm etmiş eminde iki tabağı olan bir tabağını vermiş iki batarandesi olan birini vermiş şimdi kimse attındaki arabayı bile vermez ama eskiden öyle değildi herkes herseyini vermiş.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

SONUÇ

NCSS “National Commission of Social Studies” Sosyal Bilgiler Programında;

- Değişen dünya ve toplumda kültür çeşitliliğinin nasıl olduğu bilgi ve anlayışının gelişmesi,
- Her kültürün katkısını tanıtmaya,
- Kültürel değer sistemlerinin keşfi (akt: Öztürk, 2002:13), gibi üç önemli amaç belirtmiştir.

Öztürk ve Otluoğlu (2003:40)'na göre de, sosyal bilgiler dersleri içerik olarak bireyin sosyal ve kültürel yaşantılar edinmeleri, bu konuda birikim ve deneyim sahibi olmaları içinde uygun bir derstir. Çünkü bu derste öğrenciler, bir yandan içinde yaşadıkları toplumun geçmişini ve bugünü öğrenirken, diğer yandan da başka toplumlar hakkında bilgi edinirler. Böylesine kapsamlı bir içerik onlara, insanlığın yüzyıllardan beri oluşturduğu zengin ve kültürel deneyimi tanıma fırsatı verir.

Görüldüğü gibi sosyal bilgiler dersinden gelecek nesillere; kültür aktarımı, kültürel miras, kültürel değerler gibi konularda önemli bir aktarım yapması beklenmektedir. Bu çalışmada Sosyal bilgiler programında yer alan “Kültür ve Miras” öğrenme alanında belirtilen amaçlara ulaşma düzeyleri ile ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır.

Öğrencilerin sınıf ve cinsiyete göre ikinci öğrenme alanının kültürel bilinci kazandırma ve sözlü tarih yöntemini kullanma, yerel tarih çalışması yapma konularında büyük oranda katılım gösterdikleri söylenebilir. Kültürel zenginlikleri tanıma ve kültürel zenginliklerin korunması bilincini erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla benimsedikleri görülmektedir. Öğrencilerin gerek ankette gerekse düşünceleri yazdıkları bölümde büyük oranda sınıfla veya okulla birlikte kültürel güzellikleri görmek ve tanımak amacıyla gezi yapmadıkları görülmektedir. Özellikle 2. öğrenme alanında uygulanılması düşünülen film ve belgesellerden yararlanma oranının düşük olduğu görülmektedir. Kısacası; 10. ve 11. maddelere hem cinsiyete göre, hem sınıflara göre hem de okullara göre katılım az olmuştur. Öğrencilerin düşünceleri yazdıkları bölümde de 10. ve 11. maddelere verilen cevaplar anket bölümünde verilen cevapları doğrulamaktadır.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Ankette yeni programın kazanımlarında olmayan bir sonuç çıktığı söylenebilir. Bu sonuç 12. maddeyle ilgilidir. Çünkü 1998 programında Anadolu’da kurulmuş ve yaşamış ilk devletler işlenmekteydi. Bu devletlerin kültürel mirası da işlenmekteydi. Ancak 2005 programında direkt tarih konularının Atatürkçülük konuları dışında olmadığı söylenebilir. Anadolu’da kurulan ilk devletlerle ilgili ve diğer devletlerle ilgili kazanım ve açıklama olmadığı dikkate alınırsa öğrencilerin 12. maddede yer alan “Ülkemizde tarih boyunca kurulmuş uygarlıkların kültürel özelliklerini tanıdım” maddesine “Katılıyorum” yönünde görüş bildirmeleri dikkat çekmektedir.

Muhtemelen 2. öğrenme alanında eski kültürel yerleri tanıtırken öğrendiler. Türkiye’nin çeşitli yörelerindeki kültürel özelliklere örnekler verilirken kitaplardaki konularda kısmen de olsa Anadolu’da kurulan eski devletlerin kültürel özelliklerin değinildiği görülmektedir. Öğretmenlerin konuyu işlerken bu kültürel özelliklere vurgu yapmış olma ihtimalide düşünülebilir. Öğrencilerin yerel tarih çalışması yaparken yaşadıkları yerlerdeki kültürel öğelerin ne zamandan, kimlerden kaldığını öğrenmiş olma ihtimalide vardır.

“Kurtuluş Savaşının önemini anladım, Kurtuluş Savaşına katılan insanların yaptığı fedakârlıkları öğrendim ve Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini öğrendim” maddelerine 4. sınıf öğrencilerinin 5. sınıf öğrencilerine göre daha fazla katıldıkları görülmüştür. 5. sınıf öğrencilerinin bu konuları 4. sınıfta görmüş olmalarına rağmen 4. sınıf öğrencilerine göre daha az katılım göstermeleri dikkat çekmektedir. 4. sınıf öğrencilerinin Kurtuluş Savaşını ve Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini yeni öğrenmeleri bu konulara daha fazla katılmalarına etki etmiş olabilir. Atatürkçülük hedefi olan “Atatürk’ün millî kültüre önem verdiğini kavrayabilme” kazanımının öğrenciler tarafından gerçekleştirildiği söylenebilir.

En düşük ortalamalara sahip olan İğnece İÖO. Tirebolu ilçesinin birleştirilmiş sınıflı eğitim-öğretim faaliyeti gösteren bir okulu olmasının ve yeteri kadar donanıma ve materyale sahip olamaması bazı uygulamaların yapılamamasına neden olmuş olabilir. Örneğin, gezi, film, bilgisayar kullanımı, belgesel izleme gibi. Yeni programda özellikle öğrencilerin araştırarak, keşfederek, yaparak, yaşayarak öğrenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçlara ulaşabilmek için okulların yeterli donanımlara sahip olması önemli bir etken olacaktır. Birleştirilmiş sınıflarda yapılacak olan etkinliklerle, şubelere ayrılmış okullardaki yapılacak etkinlikler ve faaliyetler mutlaka farklı olacaktır.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

Sosyal bilgiler derslerinde tarih konularında verilecek kültür bilinci insanlara geçmişten gelen bu mirası geleceğe götürmeyi öğretecektir. Tarihe önemli izler bırakmış birçok uygarlık bu topraklarda hüküm sürmüştür. Hititler, Frigler, Lidyalılar, Urartular vb. bu devletler ve daha sonra kurulan devletler Anadolu'nun kültürel zenginliğine katkıda bulunmuşlardır. Anadolu'da Türk ve İslam kültürünün de yerleşmesiyle kültürel zenginlik iyice güzelleşmiştir. Günümüzde anlatmakla bitmeyecek tarihi ve kültürel mirasa sahip ülkemizde bu miraslara sahip çıkamamamızın açılı hissedilmeye başlandı. Gerek yazılı gerekse görsel yayın organlarında da sık sık duyduğumuz haberler arasında var olan “*tarihi mirasın yok edilmesi*” konusu kesinlikle üzerinde durulması gereken bir konudur.

Sonuç olarak; öğrencilere kültürel değerleri aktarabilecek metinlerin sosyal bilgiler ders kitaplarında daha fazla yer alması gerekmektedir.

Öğrencilerin geziye gitmeleri, öğrendikleri bilgileri pekiştirmek için faydalı olacağından mümkün olduğu ölçüde okulların kültürel ve eğitsel amaçlı geziler düzenlenmeli.

Kültürel değerlerle ilgili WEB sayfalarının incelenmeli.

Kültür ve mirasımızı yansıtan çeşitli görsel unsurlardan faydalanılarak etkinlikler yaptırılmalıdır.

Öğrencilerin yerelden genele kültürel değerlerini öğrenmeleri sağlanmalıdır.

Kurtuluş Savaşı'nın, kültürel özelliklerin konu edildiği film ve belgesellerin öğrencilere izlettirilmelidir.

KAYNAKÇA

ALTAY, E. (1971). *Yeni Sosyoloji*, Ankara: Ticaret ve Turizm Yüksek Öğretmen Okulu Yayınları: No:16.

DOĞANAY, A. (2003). Sosyal Bilgiler Öğretimi, (Ed: C. Öztürk, D. Dilek), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

DOĞANAY, A.(2004). Sosyal Bilgiler Eğitiminin Genel Amaçları Ne Olmalıdır? *I. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi*, (15-17 Mayıs 2003), İzmir.

ERDEN, M. (tarihsiz), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Alkım Yayınları.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 4-5 Programı(Taslak), (2004). MEB. Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.

İlköğretim Sosyal Bilgiler 4-5 Programı, (2005). Ankara: MEB. Devlet Kitapları Müdürlüğü.

KANAD, F. (1958). *Terbiye Sosyolojisi*, Ankara: Yeni Matbaa.

AKADEMİK BAKIŞ

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694 – 528X

Sayı: 18

Ekim – Kasım – Aralık 2009

İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi – Türk Dünyası Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü Celalabat – KIRGIZİSTAN

ENGLISH

РУССКИЙ

КЫРГЫЗЧА

KAPTAN, S. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikler*, Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.

KÖSTÜKLÜ, N. (1999), *Sosyal Bilimler ve Tarih Öğretimi*, Konya: Günay Ofset.

MILLER, B. C. (1996). *Aile Araştırma Yöntemleri*, (Çev: Köksal, D.), TC. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı, Ankara.

ÖZTÜRK, A. (2002). “Tarih Öğretiminde Tarihi Romanların Kullanılması”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

ÖZTÜRK, C., DİLEK, D. (2003). Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim Programları, (Ed: C. Öztürk, D. Dilek), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

ÖZTÜRK, C., OTLUOĞLU, R. (2003). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

ÖZTÜRK, C. (2006). “Sosyal Bilgiler: Toplumsal Yaşama Disiplinler arası Bir Bakış”, (Ed: C. Öztürk), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi, (Yapılandırmacı Bir Yaklaşım)*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.

SAFRAN M. (2008). Sosyal Bilgiler Öğretimine Bakış, (Ed: Tay B. Öcal A.), *Özel Öğretim Yöntemleriyle Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

SÖNMEZ, V. (1998). Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Öğretmen Kılavuzu, Ankara: Ertem Basım Yayın Dağıtım.

SÖZER E. (1998). Sosyal Bilimler Kapsamında Sosyal Bilgilerin Yeri ve Önemi, (Ed: Can G.), *Sosyal Bilgiler Öğretimi*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi Yayınları.

TEZBAŞARAN, A.A. (1996). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*, Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.

ULUSOY, K. (2009). Yenilenen Sosyal Bilgiler Programında Tarih Öğretimi, (Ed: R. Turan, Vd), *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar-1*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

ÜLKEN, H. Z. (1967). *Eğitim Felsefesi*, Ankara.

VARIŞ, F. (1988). *Eğitimde Program Geliştirme “Teori Ve Teknikler”*, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:157.